

Dosarul nr. 2ra-832/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (I. Cirtoaca)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Panov, M. Anton, V. Cotorobai)

Î N C H E I E R E

15 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Caraman Mihail,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Caraman Mihail împotriva Agenției Servicii Publice, Aculinei Gajinscaia, Alexandrei Traistari și Anei Gheorghiu cu privire la constatarea faptului distrugerii (demolării) bunului imobil, obligarea înregistrării încetării existenței bunului imobil în Registrul bunurilor imobile, cu radierea tuturor drepturilor reale și grevărilor referitoare la imobil,

împotriva deciziei din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de către Caraman Mihail și s-a menținut hotărârea din 01 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru

c o n s t a t ă :

La 09 iulie 2010, Caraman Mihail a depus cerere de chemare în judecată împotriva Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău (succedat ulterior în drepturi de Agenția Servicii Publice) cu privire la constatarea faptului distrugerii (demolării) bunului imobil, obligarea înregistrării încetării existenței bunului imobil în Registrul bunurilor imobile, cu radierea tuturor drepturilor reale și grevărilor referitoare la imobil.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că în baza contractului de donație nr. XXXXX din 05 noiembrie 1988, este proprietarul și domiciliază în bunul imobil din str. XXXXX, fosta str-lă XXXXX, compus din: casa de locuit lit. B; anexe lit. B1 și B2; 2 șure; beci; garaj și poartă, amplasat pe un teren cu suprafața de 473 m.p.

A susținut că în imobilul nominalizat, în afară de familia sa, nu locuiesc alte persoane.

A notat că pe parcursul anilor a construit și a reconstruit bunul imobil în litigiu, iar îmbunătățirile efectuate la acesta au fost coordonate cu autoritățile publice locale, fapt ce se confirmă prin decizia Comitetului executiv al Sovietului raional Lenin de Deputați ai Norodului din or. Chișinău nr. 7/2.4 din 26 iunie 1990, decizia Preturii sect. Centru nr. 12/1.4 din 26 august 1992, decizia Preturii sect. Centru, mun. Chișinău nr. 1/14 din 23 ianuarie 1996 și procesul-verbal de recepție finală nr. 575-i din 06 iulie 2006.

A reținut că la momentul când s-a adresat cu cerere autorităților publice locale privind transmiterea în proprietate privată a terenului pe care este amplasat bunul imobil

în litigiu, i s-a explicat că nu este posibil, deoarece în dosarul de inventariere tehnică a imobilului sunt înscrise persoane, care, precum că ar deține careva cote-părți din casa de locuit situată pe aceeași adresă.

Din considerentul expus, s-a adresat cu cerere organului cadastral, prin care a solicitat rectificarea înscrierilor din Registrul bunurilor imobile referitor la cota – parte din imobilul situat pe str. XXXXX, prin modificarea cotei-părți din „1/3” în „1.0”, însă i s-a refuzat din motiv că pe adresa indicată în dosarul de inventariere tehnică dreptul de folosință și dispoziție asupra bunului imobil îl mai deține următoarele persoane: Aculina Gajinscaia – 1/3 cotă-parte, Ana Gheorghiu – 1/9 cotă-parte și Alexandru Nicolai Traistari – 2/9 cotă-parte.

A menționat reclamantul că de fapt în imobilul în litigiu nu locuiesc alți coproprietari și nici alți titulari de drepturi, iar casele de locuit, care au aparținut persoanelor enunțate, au fost demolate cu mulți ani în urmă, ai căror drepturi de proprietate asupra acestora, trebuiau să fie radiate din Registrul bunurilor imobile încă la acel moment în legătură cu distrugerea bunurilor imobile.

A invocat că conform art. 337 alin. (1) din Codul civil, dreptul de proprietate se pierde, în condițiile legii, în urma consumării, pieririi fortuite sau distrugerii bunului, înstrăinării lui în temeiul unui act juridic, renunțării la dreptul de proprietate, precum și în alte cazuri prevăzute de lege.

Iar, potrivit art. 40⁷ alin. (1) și (2) din Legea cadastrului bunurilor imobile 1543 din 25 februarie 1998, în cazul în care bunul imobil își încetează existența prin pieire fortuită sau distrugere (demolare), concomitent cu înregistrarea privind încetarea existenței bunului imobil în registrul bunurilor imobile se radiază toate drepturile reale și grevările referitoare la acel bun imobil. Înregistrarea privind încetarea existenței bunului imobil se face în temeiul documentelor ce confirmă faptul pieririi fortuite sau distrugerii (demolării) bunului imobil.

În contextul expus, a cerut Caraman Mihail constatarea faptului încetării existenței bunurilor imobile de pe adresa: XXXXX, înregistrate în Registrul bunurilor imobile după Aculina Gajinscaia – 1/3 cotă-parte, Ana Gheorghiu – 1/9 cotă-parte și Alexandru Traistari – 2/9 cotă-parte. Obligarea Agenției Servicii Publice să înregistreze în Registrul bunurilor imobile faptul încetării existenței bunurilor imobile de pe adresa: XXXXX, după Aculina Gajinscaia – 1/3 cotă-parte, Ana Gheorghiu – 1/9 cotă-parte și Alexandru Nicolai Traistari – 2/9 cotă-parte, cu radierea a tuturor drepturilor reale și grevările referitoare la acest bun imobil după persoanele menționate. Obligarea organului cadastral să rectifice în Registrul bunurilor imobile cota-parte ce-i aparține cu drept de proprietate asupra imobilului situat pe str. XXXXX, din „1/3” în „1.0”.

Pe parcursul examinării cauzei, și anume la 15 noiembrie 2011, reclamantul Caraman Mihail și-a concretizat pretențiile din acțiune, înaintate nemijlocit împotriva Agenției Servicii Publice, Aculinei Gajinscaia, Alexandrei Traistari și Anei Gheorghiu, solicitând radierea dreptului de proprietate a părâtelor asupra bunurilor imobile de pe adresa: XXXXX, și rectificarea înscrierilor în Registrul bunurilor imobile referitoare la cota sa parte din imobilul în litigiu ce-i aparține cu drept de proprietate privată din „1/3” cotă-parte în „1.0” cotă-parte.

Prin hotărârea din 01 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de către Caraman Mihail și s-a menținut hotărârea din 01 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Atât prima instanță, cât și instanța de apel și-au motivat soluțiile prin faptul că din răspunsul ÎS „Cadastru” nr. C-247/ov07/1797 din 01 iunie 2009, eliberat la cererea lui Caraman Mihail, rezultă că înregistrarea dreptului reclamantului asupra 1/3 cotă-parte din imobilul amplasat pe str. XXXXX, s-a efectuat în baza contractului de donație nr. XXXXX din 05 noiembrie 1988, deciziei Comitetului executiv al Sovietului raional Lenin de Deputați ai Norodului din or. Chișinău nr. 7/2.4 din 26 iunie 1990, deciziei Preturii sect. Centru nr. 12/1.4 din 26 august 1992, deciziei Preturii sect. Centru, mun. Chișinău nr. 1/14 din 23 ianuarie 1996 și procesului-verbal de recepție finală nr. 575-i din 06 iulie 2006, însă actele menționate nu reflectă transmiterea în proprietatea lui Caraman Mihail a întregului bun imobil din str. XXXXX. Totodată, din răspunsul dat mai rezultă că potrivit datelor din dosarul de inventariere tehnică a bunului imobil, dreptul de posesie, folosință și dispoziție asupra imobilului litigios îl mai deține: Aculina Gajinscaia – 1/3 cotă-parte, Ana Gheorghiu – 1/9 cotă-parte și Alexandru Nicolai Traistari – 2/9 cotă-parte (f.d. 4, vol. I).

Au stabilit instanțele de judecată că potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile, Caraman Mihail deține cu drept de proprietate privată doar 1/3 cotă-parte din casa individuală de locuit nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de 124,6 m.p. și din construcția accesorie nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de 15,1 m.p., amplasate în XXXXX (f.d. 164, vol. I)

În contextul expus, au concluzionat instanțele de judecată că reclamantul Caraman Mihail nu poate pretinde la realizarea dreptului asupra întregului bun imobil amplasat în XXXXX, neavând dreptul de proprietate exclusivă asupra acestuia.

Faptul că reclamantul pretinde și dorește să fie unicul proprietar al întregului imobil în litigiu, nu servește temei legal de a admite acțiunea acestuia, or, prin aceasta pot fi deposedați, în lipsa unui temei legal sau interes de utilitate publică, coproprietarii imobilului dat.

Referitor al argumentul reclamantului precum că o parte din coproprietari a bunului în litigiu sunt decedați, iar alții se află peste hotarele țării, și el este unicul proprietar care se folosește de întreg bun imobil, instanțele de judecată l-au considerat declarativ și neîntemeiat, deoarece reclamantul urma să identifice și să prezinte instanței de judecată în baza cărui act juridic dispune de acest drept în situația descrisă.

Mai mult ca atât, la moment asupra 1/3 cotă-parte din imobilul în litigiu ce aparține defunctei Aculina Gajinscaia pretinde Gajinscaia Tatiana în calitate de moștenitor al averii acesteia.

Afară de aceasta, au notat instanțele de judecată ierarhic inferioare că la actele cauzei lipsesc probe că pe adresa din str. XXXXX, se află mai multe construcții, or, reieșind din procesul-verbal de recepție finală din 06 iulie 2006 (f.d. 10, vol. I), a fost recepționată doar Anexa lit. B3 și șopronul nr. V la imobilul în litigiu.

La 22 februarie 2019, Caraman Mihail a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 01 decembrie 2017 a Judecătoriai Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

În susținerea recursului Caraman Mihail a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Chișinău a examinat superficial prezenta speță, cu interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural.

La 26 martie 2019, în adresa Agenției Servicii Publice, Tatiane Gajinscaia, Alexandrei Traistari și Anei Gheorghiu au fost expediate copiile recursului declarat de

către Caraman Mihail, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referințelor, însă părțile nu și-au valorificat dreptul respectiv.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Caraman Mihail este inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa lui Caraman Mihail la 07 februarie 2019 (f.d. 230, vol. I), însă nu se atestă date când a fost recepționată de către recurent.

În această ordine de idei, se constată, că în speță, calea de atac a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost depusă la 22 februarie 2019.

Totodată, în conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate.

Or, conform prevederilor art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs trebuie să fie dactilografată și trebuie să cuprindă esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective.

Analizând cuprinsul cererii de recurs depusă de către Caraman Mihail, completul de admisibilitate evocă faptul că argumentele invocate în recurs, în esență, sunt similare alegațiilor inserate în cererea de apel, asupra cărora Curtea de Apel Chișinău s-a pronunțat deja în modul corespunzător.

Astfel, se deduce că cererea de recurs *de facto* este o transpunere a motivelor din cererea de apel.

Prin urmare, acestea nu pot fi reținute de către completul de admisibilitate, deoarece recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat.

La acest capitol, instanța de recurs atestă că recurentul nu a evidențiat în cererea de recurs, formulată în memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se doar la reiterarea unor circumstanțe care au fost supuse examinării în ordine de apel.

În acest sens, urmează a se evidenția faptul că nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de ilegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Astfel, este de menționat că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera ilegalitatea hotărârii.

În această ordine de idei, instanța de recurs constată că, argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiul prevăzut de art. 386 alin.(1) lit. b) din Codul de procedură civilă, aplicabil doar procedurii de apel și nu se regăsesc în art. 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului.

Mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma art. 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece Caraman Mihail nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel.

Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de către instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (cauza Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67).

La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de către Caraman Mihail nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau

aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că prezenta cerere de recurs a fost depusă după ce Caraman Mihail a avut posibilitatea de a fi auzit de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentului i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv.

De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanțele de judecată ierarhic inferioare au examinat cauza sub toate aspectele, au verificat și au apreciat corect probele prezentate, au aplicat și au interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Caraman Mihail împotriva deciziei din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Caraman Mihail împotriva deciziei din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nicolae Craiu